

2 Tisdag

Dalarnas Tidningar

Det är tufft. Man är ensam och har dålig sikt.

Kjell Erikhans Dykledare DALARNA SIDAN 4

Johan Bergstad flyttade med familjen från Gävle till Stjärnsund för två år sedan. Det är en rofull plats, med mycket inspiration till haikudiktning. Sönerna Lo och Vide är med.

FOTO: STAFFAN ALBERTS

Närvaro viktigast i haiku

STJÄRNSUND

Hur lyder definitionen för en haikudikt? Tre rader med fem, sju, fem stavelser per rad, skulle många svara. Men en snabb sökning på Google visar över 500 000 olika definitioner.

Poeten Johan Bergstad, publicerad i ett antal erkända amerikanska haikutidskrifter och nyligen en svensk antologi, är förespråkare för den fria haikun.

Tidigare i somras, när Johan Bergstad var i Avesta för att hämta hustrun Ylva med barnen Lo och Vide på tågstationen, rullade ett timmertåg förbi. Tankarna svävade iväg och plötsligt fanns en färdigskriven haikudikt i huvudet.

*timmertåg
en tanke på
Auschwitz*

En tanke från ingenstans som formas till enkla ord. Det är när han slutar sträva och intar ett ledigt förhållande till skrivandet som de bästa dikterna kommer till. Den mörka dikten om Auschwitz översattes till engelska och

kommer att publiceras i den amerikanska haikutidskriften, The Heron's Nest, i höst.

Johan Bergstad har haft ett bra diktår med publiceringar i både böcker och tidskrifter. Det började med att tidskriften Lyrikvännen tog in två dikter. Sedan har det rullat på. Tre amerikanska haikutidskrifter och en antologi har publicerat hans dikter. För några veckor sedan kom den svenska haiku-antologin, Ljudlöst stiger gryningen, ut från tryckpressen. Tio svenska haikupoeter fick i uppdrag av redaktör Lars Vargö att

Om jag visste vad en haiku var skulle jag inte skriva mer.

JOHAN BERGSTAD

samla ihop 50 dikter var.

– Det var en smärtsam urvalsprocess, säger Johan.

Han valde årstider som tema. Det börjar med islossning och slutar med snöflingor som försvinner i snön.

Diskussionerna om vad en haiku är har lett till vilda

FAKTA

Haikupoet Johan Bergstad

► **I år har han** blivit publicerad i två antologier, en svensk och en amerikansk: Ljudlöst stiger gryningen, och The red moon anthology.

► **Tre amerikanska** tidskrifter har tagit in hans dikter, bland

debatter genom åren. Olika samfund runt om i världen hävdar att just de har den korrekta definitionen.

Den klassiska definitionen är: att det ska vara fem stavelser på första raden, sju på andra och fem på den tredje. Dessutom ska ett ord förklara vilken årstid det är fråga om.

Johan Bergstad håller sig inte till den formen. I bland skriver han på bara en rad, för det mesta har han färre stavelser, och någon årstid går inte alltid att läsa ut.

– Många hävdar att det inte är en haiku, men det är

annat Frogpond, och Modern Haiku.

► **Den svenska antologin**, Ljudlöst stiger gryningen, kom ut i juni.

► **Johan är med** i redaktionen för nättidningen, frihaiku.se.

inte så viktigt, säger Johan.

För honom är definitionerna ganska ointressanta. Haikudiktning enligt Johan är framför allt korta, konkreta, icke värderande ögonblicksbilder.

Johan arbetar som psykolog och har intresserat sig mycket för terapimetoden mindfulness (medveten närvaro), vilken påminner mycket om haiku, menar han.

– Det handlar om att vara nyfiken och i total närvaro för att bli fri från värderande och ego. Man kan säga att snigeln är långsam, men den blir långsam först när jag ställer den mot något annat, mot mig själv till exempel. Allt är relativt.

– Om jag visste vad en haiku var skulle jag inte skriva mer. Det är samma sak som med livet. Om jag visste vad det var skulle det inte vara spännande längre.

Men det handlar inte bara om att observera och beskriva omvärlden utan värdering. En haikudikt blir spännande först när två olika bilder möter varandra. Det krävs ett överraskningsmoment.

*islossning
vid bron
tar jag din hand*

Utanför fönstren vräker regnet ner och som kortast är det bara tre sekunder mellan blixten och åskan. Yngste sonen Vide vaknar. Johan går in i sovrummet och hämtar honom. Tillbaks i köket ber han mig bläddra fram en dikt som finns med i antologin, Ljudlöst stiger gryningen.

*åskmuller
katten hoppar ner
på pianot*

Staffan Alberts
0225-59 54 16
staffan.alberts@dt.se